XXVIII. évfolyam. 1895. Csütörtök, augusztus 15-én. 187. szám.

SOPRONI UJSÁG

(az „Oedenburger Zeitung“ politikai napilap magyar része.)

Előfizetési feltételek:
A „Soproni Ujság“, az „Oedenburger Zeitung“ kibővitését képesvén külön nem adatik el sem egyes példányokban, sem előfizetésben.
Előfizetési ára a teljes lapnak negyedévenként: helyben 5 korona, vidékre 6 korona 25 fillér. Egy példány ára 6 fillér.

Kiadóhivatal és szerkesztőség:
Romwalter K. és fiánál, várkerület 121. szám.
Távbeszélő 25. szám.

Hirdetések dijtétel szerint,
mely kivánatra mindenkinek dijmentesen megküldetik.
Hirdetési megrendelések, előfizetési és hirdetési dijak a kiadóhivatalba küldendők.
Mindennemü fizetés teljesitési helye Sopron.

Hiábavaló félelem.

Sopron, augusztus 14.

Ünnepre készül a katholikus egyház és a mikoron e sorok közre kerülnek, áhitatos imában nyilik meg milliók szive, hogy föltárja buját és örömét, óhajtását és reményeit a mindenható és mindenttudó hatalmas Ur előtt és elzengje imáját, meghallgatásra a Nagy Boldogasszonynak.

Vajjon belévegyül e a hivők imájába az a panasz, hogy Magyarországon megsemmisülésnek néz eléje a katholikus egyház?! . . . Mert három év óta, nap-nap után ez volt a panasz. Ez volt a mumus, a melylyel egy-két, magát még liberálisnak is nevezett uri ember ijesztegetett. Azután tudjuk azt is, hogy erős harczokban kellett sokáig és nagyon sokszor épp azt bizonyitgatnunk, hogy a szabadelvü intézmények semmit sem ártanak az egyház uralmának a lelkek világában; gyakorta kellvén ad personam is rámutatni azokra a vallásos emberekre, a kik a liberalizmus hivei között harczoltak.

És utóbb, mikor az egyházpolitikai törvényalkotások életbelépésének küszöbére kerültünk, ujból hallatszottak a tornyokból és a főuri kastélyokból a süketitően félrevert harangok: Végveszedelembe jutott az egyház! Mi lesz október elsején tul a szegény eklézsia jövendőjével?

Csodálatos, hogy e rettentően sötét félelemről csak egyetlen szóval sem emlékezik meg Vaszary Kolos és Samassa József, és a kétségbeejtő aggodalomnak egyetlen morzsája sem vert fészket lelkükben, a melynek bizonyára nem ad kisebb gondot az egyház jövője, mint azoknak az apró uraknak, a kik a vidéki városokban ujságokat szerkesztve, félő aggodalmat és gyülölködő versengéstöntenek hivőik szivébe.

De ha az egyház jövőjétől nem is félnek a magyar klérus vezető oszlopai, felelni mégis iparkodnak reá. Samassa József is fölveti levelében a kérdést; mi lesz az egyház jövendője Magyarországon? És felelve rá, leteszi a jövendőt a magyar papság kezeibe.

Samassa érsek azt mondja: Legyetek igazán olyan szolgái az egyháznak, a hogy azt az evangelium tanitja; s akkor ne féljetek, hogy az uj idők árja elsöpör benneteket.

A kereszténység első idejének szelleme, a mikor az uj vallás rohamléptekkel tette meg hóditásait a barbár világban, a mikor minden lelkész, minden térito ugy át volt hatva a vallás parancsaitól, mint a Krisztus környezetében élt apostolok és a hitéletre tündöklő például szolgálhatott a népnek: ez a szellem árad ki az egri bölcs főpap körleveléből.

Samassa igazi papokat akar látni a hitélet szolgálatában. Papokat, a kik az evangelium törvényeihez szabják életüket. A kik kötelességeik buzgó teljesitése, viselt dolgaik feddhetlensége által szereznek maguknak tekintélyt. A kiknek istenes hivatásával nem áll megbotránkoztató ellentétben a magán életük. A kik erkölcsi méltóságtól ragyogó mintakép gyanánt járnak a nép előtt, melyre mindig és mindenkor legnagyobb hatása volt a példának.

A papi hivatás a mily nemes, oly nehéz. A papnak magánélete nincs is. Az is hivatásáé kell, hogy legyen.

Ennélfogva a papok magánéletéhez közvetlen köze van a nyilvánosságnak és az egyház és a haza java fölött őszinte gonddal őrködő organumainak.

Ha a magyarországi papság életét vizsgáljuk, ott nem alkalmazhatjuk e kifejezést, hogy „tisztelet a kivételnek“. Nem, mert a mi papságunk életében épen a rossz példa a kivétel.

De azért habozás nélkül rá kell mutatnunk a tényre, hogy a papság tekintélye, eldugott falucskákban is, a hol a nép szegény, lelki egyszerüségben él, a hova az uj idők forradalmi fuvalata még el nem hatott, rohamosan hanyatlik. A „vizet prédikál és bort iszik“ gunyos jellemzést a leggonoszabb értelemben alkalmazza lelki pásztoraira a nép. A vallás tanitását hamis pénzként lökik félre; a templom megsüvegelt tiszteletben nem részesül; a hit nem gyakorolja fölemelő, javitó, nemesitő hatását; a tiszta erkölcs-filozófia persze sejtelemként sem dereng a primitiv agyvelőkben. A bünök statisztikájához ezek a helyek elijesztő szorgalmasan szállitják az adatokat.

TARCZA.

Tizenhat éves leányok.

— Csevegés. —

— A „Soproni Ujság“ eredeti tárczája. —

Irta: **ifj. Gily Ede.**

Nem szeretem a tizenhat éves leányokat!

Nem azért nem szeretem, mintha nem volnának valamennyien bájosak és üdék, vagy mintha nem volnának elragadóan kedvesek, hanem azért nem szeretem őket, mert minden foglalkozás között a gyermekkertészet a leghálátlanabb.

S ki tagadná, hogy egy tizenhatéves leány még gyermek, ha mindjárt kitünően végezte is el a felsőbb leányiskolát?

Pedig mihelyt elvégezte, nyomban bevezetik a világba. S ő szépnek látja azt a világot már az első pillanatban. Annyira szépnek, hogy egyszerre akarná keblére ölelni az egészet.

Mihely pedig a leány ölelni akar, már baj van. Nem kisebb a baj annál, hogy az a tizenhat éves leány már szerelmes. Igen! Szereti a világot. Szereti szüzi szeméremmel, gyermekes hiszékenységgel, odaadóan, forrón, igazán és szereti millió félszegségével, hiu ragyogásával együtt.

Már pedig nem tanácsos idegen emberbe szeretni. A világ meg, akárhogy szépiteném is a dolgát, teljesen idegen ember egy eléje toppanó tizenhat éves leány előtt. Idegen, mert csak a leányt mutatják be eredeti mivoltjában a világnak, de viszont a világot csak előnyösebb oldaláról megpillantva ajánlják az apró kisasszonyka kegyeibe.

Ezért nincs jól a földön elrendezve, hogy a tizenhat éves leányok mindjárt szeretnek és hogy legelőször a világot szeretik. Az igaz, hogy a világ is csalja meg őket legelőször, de ez nem képezhet enyhitő körülményt. Mentségük csak az lehet, hogy ez a szerelmük nem tartósabb a kezdő primadonna lámpalázánál, melyet már az első melegebb tapsvihar is elsöpör.

A világnak nevezett nagy komédiában olyanok a tizenhat éves leányok, mint a kezdő primadonnák. Örülnek a tapsnak, fogékonyak a habitüék udvarlásával szemben s nyomban hangolva vannak komoly szerelemre. De első szerelmük még egyre kisért, akér csak a már egyszer leküzdött lámpaláz.

Mikor a világ szerelme nem kisért, akkor valamelyik tánczosukba szeretnek bele a tizenhat éves leányok. Nem tudom ugyan elképzelni, hogy hogyan lehet egy olyan embert szere ni, aki tánczolni szokott, de azért ezt a szerelmet már komoly szerelemnek tekintem, mert hiszen akárhány házasságról tudnék beszélni, amely nem az égben, hanem a bálban köttetett. Már pedig a házasságok komoly dolgok, ha végeredményükben nem a drámák, hanem a vigjátékok, operettek, vagy éppen bohózatok és vodvillek kasztjába sorakoznak is.

Valóban csak a házasságokat megilletö komolyság gátolhatna meg abban, hogy a tizenhat éves leányoknak a második négyes, vagy a souper-csárdás alatt megnyilatkozó szerelme ellen agitáljak, ha egy tizenhat éves leány házasságát komolyan tudnám venni. De nem tehetem, mert egy tizenhat éves leány nem való még komoly szerelemre. Hiszen a szive alig fordul el a bábujától, a melyet — ha csak akkora kiadásban is mint a kisujjam — mindig gyöngéden vesz elő a hosszu szoknyája zsebéből, valahányszor egyedül van. Beczézgeti azt a porczellán bábut, reámosolyog a festett arczára s ha meglepik gyermekes szórakozása közepette, hát olyan zavarba jön, mint egy tizenkilencz éves leány, ha szemben találkozik a papájával, mikor valamelyik apailag kikosarazott imádójával sétál a korzón.

Aztán meg, ha a szivét kutatjuk egy tizenhat éves leánynak, olyan az, mint a tavaszi verőfény. Tiszta, ragyogó. Poézisre, érzelemre hangol, de erejét megtöri a legelső bárányfelhő, nem marad belőle egyéb, mint a nálunk felhangolt érzelem, a bennünk fölkeltett poezis. Ennek a poezisnek pedig csak a legritkább esetekben marad meg a kaczagó lyrája, mert ez a poezis többnyire csak keserü szerelemről, csalódásról dalol. A tizenhat éves leány szive pedig, — mihelyt eluszott az a bárányfelhő, — ujra ragyog, ujra dobog, de már nem nekünk és nem érettünk.

Nem volna igazam, ha azt akarnám bizonyitani, hogy a tizenhat éves szivek nem állandóak a szerelemben, mert ellenkezőleg, nagyon is állandóak. A szerelem: az megmarad, az ideálok változnak csupán.

(Vége következik.)

S ha e szomoru állapot okait kutatjuk, okvetlenül rábukkanunk a kutfőre, hogy a pásztor rossz példája ingatta meg a népben az egyházban és tanitásaiban vetett bizalmat. A falu számára az egyháznak a káplán a látható feje s ott, a hol a pap magánélete és cselekedetei a kigunyolásra, a szitkozódásra, a megbotránkozásra adnak alkalmat: a vallás minden tanitása hitelét és hatalmát veszti örökre.

Ismételjük: ezek a gonosz példák Magyarországon a ritka kivételek közé tartoznak. Ám, hogy még ritkábbak legyenek, azt irja föl minden pap jelszavául, az egyház jövendőjének zászlójára az egri érsek.

Mert, hogy kötelező polgári házasság és állami anyakönyvvezetés egy szemernyivel sem koczkáztatja ezt a jövendőt, megjegyezni is fölösleges.

Francziaország például 1793 óta ment óriási közjog és magánjogi változásokon át és egy évszázad óta van házassági joga államilag rendezve. Ehhez a jogi átalakuláshoz páratlan szocziális forrongások járulnak. Ártott-e ez a franczia egyháznak? Nem. Az igaz, hogy ott nem Molnár Jánoskák teremnek, akik pénzbirságos mártiroknak is nevezhetők, hanem teremnek Affre és Darboy érsekek, meg az 1793-iki első érsekmártir: „Három ilyen vértanu elegendő volna egy uj vallás megalapitására“ — mondotta valaki: na, a Molnár Jánosokból tizenhárom is kevés lenne. Belgiumot ne is nézzük: ott klerikális kormányok se revideálják a polgári házasságot. Nézzünk ellenben a szomszédba: az 1868. évi interkonfesszionális törvények óta Ausztriában elég jó dolguk van a klerikális konzervativ elemeknek. Körülbelül másfél évtizedig minden osztrák kormánynak ilyen volt a szinezete. És jutott-e eszükbe ezeknek revideálni a polgári házasságot, a felekezetnélküliséget, a laikus iskolát? Nem.

Bizonyos érthető és megengedhető opponálás születik egyházi részről mindenhol minden ilyen rendezés alkalmával. De a kész törvény ellenében megszünik, azután épp ilyen érthető okokból.

Sohase féljen hát a papság a jövőtől. Félelmük ellen tények szólanak és ezek igazságok. Ha nem volnának igazságok, nem szegődtek volna melléjük az erősek: Vaszary, Samassa, és az őket követő derék magyar papok. —l—k.

Politikai hirek.

Sopron, augusztus 14-én.

A herczegprimás és az egyházpolitikai törvények. Mi is közöltük nemrég, hogy Vaszary herczegprimás megküldte a püspököknek annak a közös pásztorlevélnek a tervezetét, mely a püspöki értekezlet elé lesz terjesztendő, s hogy e tervezet a békés politika szellemében van tartva. Mint biztos forrásból értesülünk, e hir több lényeges pontban helytelen. Amit a herczegprimás a püspököknek megküldött, az nem egy közös pásztorlevél javaslata, hanem a szövege annak a főpásztori levélnek, amelyet Vaszary Kolozs a saját főegyházmegyéje lelkészkedő papságának ad ki az egyházpolitikai törvények életbelépése alkalmával. A herczegprimás a pásztorlevélben minden politikai fejtegetést gondosan elkerül és mindössze arra szoritkozik, hogy 12 pontban instruálja papságát, az egyházpolitikai törvények életbelépése alkalmával követendő maguktartása dolgában. A főpásztori levél utasitja a klérust, hogy hirdesse fáradhatlanul a szószékről, hogy a házasság polgári megkötése csupán az állami rend és a polgári jogviszony érdekében történt, de ezután még fenmarad a maga teljes mertékében a híveknek az a lelki kötelessége, hogy az állami kötés után frigyük számára az egyház áldását is kikérjék. Az érseki intézkedések jellemző vonása természetesen az, hogy az országgyülés által megszavazott és a király által szentesitett törvényeknek az állam minden polgára engedelmességgel tartozik, Ennek a pásztorlevélnek a szövegét közölte a herczegprimás a püspöki kar tagjaival.

Ferdinánd otthon. Ferdinánd fejedelemnek a határtól a fővárosig való utja valóságos diadalmenet volt. Zaribrodban ünnepélyesen fogadták. Az összes állomásokon a lakosság szivélyes ovácziókban részesitette a fejedelmet, a ki a szófiai pályaudvartól a zenekarok játéka mellett és testőrezredétől kisérve, hajtatott a palotába. A fejedelem kocsijában foglaltak helyet a miniszterelnök és a hadügyminiszter. A palota előtt a szófiai helyőrség elvonult a fejedelem előtt, a mi viharos ovácziókra adott alkalmat.

Wollow szófiai polgármester üdvözlő beszédében hangsulyozta, hogy a fejedelem távolléte alatt oly események történtek, a melyek a külföldi köröknek alkalmul szolgáltak arra, hogy a fejedelmet, a kormányt és Bulgáriát inzultálják. A fogadtatás, melyben a lakosság a fejedelmet részesiti, bizonyitja, hogy a nép a trón köré gyül.

A fejedelem válaszában szintén czélzott a külföldi sajtó támadásaira és kiemelte a fogadtatás jelentőségét.

Ferdinánd fejedelem megérkezése után az üdvözlésére megjelent személyeket fogadta a palotában. Mint hirlik, Ferdinánd fejedelem csak három napig fog Szófiában maradni és azután Euxinogradba megy.

A tegnapi nap eredményeként konstatálják, hogy a fejedelem, a kormány és a nép szilárdan összetartanak.

Az oláhok veresége Brüsszelben. A brüszszeli interparlamentáris konferenczia bizottsága tegnap hosszas vita után, mint a B. H. jelenti, titkos szavazással 14 szóval 5 ellenében elhatározta, hogy a jövő évben az interperlamentáris konferencziát Budapesten tartja meg. Az inditványt a magyar csoport nevében Pázmándy Dénes tette meg. Urechia és Poinariu megtámadták az inditványt és csatlakozott hozzájuk Pandolfi márki Olaszország nevében, a ki szintén ellenezte azt, hogy az interparlamentáris konferencziát Magyarország millenáris ünnepével egyidejüleg Budapesten tartsák meg. Apponyi Albert gróf az oláhok és az olasz szónokok szavaira kimeritően válaszolt, nagy hatással czáfolva meg azok vádjait.

Visszautasitott miniszteri tárcza. Bogicsevics belgrádi polgármester a neki felajánlott kereskedelmi tárczát visszautasitotta. Valószinü, hogy magas udvari méltóságra nevezik ki.

Cankov miniszterelnök. Szófiából érkező jelentések tiszta russzofil kabinet kinevezését helyezik kilátásba. A kabinet elnöke Cankov lenne.

A japán kormányválság. A New-York World jelenti, hogy Tokióban kormányválság van. Gróf Ito és gróf Yamagata a nekik adományozott márki rangot nem akarják addig elfogadni, amig többi minisztertársaik szintén nem kapnak kitüntetéseket.

Sopronvármegye hivatalos közzétételei.

14686/1895 **Meghivó.**

A vármegye igazoló választmánya a folyó évi augusztus hó 23-án délelőtt 10 órakor Sopronban a vármegyeház nagytermében ülést tart, melyre a választmány t. cz. tagjait hivatalos tisztelettel meghivom és egyszersmind felkérem, hogy a tárgy fontosságára és összeállitás sürgősségére való tekintettel, teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

Tárgy.

A legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok jövő 1896-ik évi névjegyzékének egybeállitása s az adókimutatásokra vonatkozólag érkezett felszólamlások tárgyalása, nemkülömben az üresedésbe jött választott bizottsági helyek betöltése iránt való intézkedés.

Sopron, 1895. augusztus 12-én.

Báró Augusztinetz,
elnök.

Napi hirek.

Sopron, augusztus 14.

Igy mulat a vármegye?!...

A liberalizmus diadalra jutásának idejében, a magyar nemzet toleranciájának, szabadelvüségének örök dicsőségére alkotott egyházpolitikai reformok megvalósulásának utolsó óráiban megtörtént Sopronvármegyében, hogy egy a megye szolgálatában álló — ámbár csak alantas rangu — hivatalnok orgiát rendezett egy népes község utczáján, tele szájjal, mocskos szitkokat szórván egy vallásfelekezetre, a melyet az ország törvényhozása is méltónak tartott arra, hogy egyenlőnek ismerjen el a többi felekezetekkel. Maga körül szedi a falu legényeit, s részegen, czigányzene mellett üvölti a diszes kántus: üsd a zsidót!

Ha ez zárt falak mögött történik, akár kicsoda a hőse, legyen az mágnás vagy falusi káplán: nincsen szavunk hozzá. Utóvégre ez mindenkinek a saját dolga; szimpátiát nem lehet senkire erőszakolni. De fel kell emelnünk a szavunkat most, mikor ez a dolog a megye egyik nagy községében az egész falu füle hallatára esik meg, mikor igy a tiszta, józan, szeplőtlen gondolkozásu magyar nép közé, az „uri“ példa, elszórja a vallási türelmetlenség szikráit.

S azt hisszük a vármegye érdekében kell főképpen nyilvánosságra hoznunk Nitsinger kapuvári szolgabirósági irnok viselt dolgait, a ki mikor tehetetlenül, elázva a bortól, lecsapzó hajjal, vörös képpel ott duhajkodott a beledi nagy korcsma előtt, oda-oda kurjongatott a szájtátó népnek: „Igy mulat a vármegye!...“

Igen. Nitsinger szolgabirósági irnok a vármegyére hivatkozott, a mikor a „hunczut zsidót“ üttette. Természetes hát, hogy csak iranta vagyunk figyelmesek és előzékenyek, a mikor a vármegye figyelmét mi irányitjuk rá erre a skandalumra. S a megye alispánjának ismert lovagias és gavallér érzületében bizva megvagyunk győződve, hogy Nitsinger ur nagyon rövid idő alatt erélyes és lakonikus feleletet kap arra a kérdésre, a mit a megbántott felekezet intéz a megye illetékes köreihez: „Igazán — igy mulat a vármegye?“

A beledi botrányról tudósitónk a következőket irja:

Beled, augusztus 13.

Épületes dolog történt a mult héten Beleden. Este felé Nitsinger, a kapuvári szolgabirói hivatal irnoka betért a Szarvas-szállodába, s czigány-zenéért küldött. Ugy látszik, előre el volt már tökélve valami nagy dolgot cselekedni: kitelepedett boros üvegekkel a szálloda elé az utczára s legényeket hivatott, hogy azok énekeljék neki a „hunczut a zsidó“ refrainü szalondarabot. A legények ittak, Nitsinger „ur“ velük együtt, de énekelni még nem akartak. Erre az irnok ur a czigányokkal énekeltette el a nótát, azzal a variáczióval, hogy a zsidó szó elé a legválogatottabb jelzőket rakatta. Énekeltetett még sok egyebet, a hol csak alkalmazhatta a kedves mondását: üsd a zsidót! Az ital hevében a legények is kedvet kaptak, s volt az utczán olyan takaros botrány, hogy e leirás csak silány képe lehet annak. S mikor a megyei irnokot, akit vele jött uritársai ott hagytak, figyelmeztették, ne csináljon ilyen skandalózus jeleneteket, vigan kiabálta: „Éj! igy mulat a vármegye!“

A zsidó vallásu lakosság közt az egész vidéken nagy az izgalom. Mindenki megvan győződve arról, hogy a főbiró és az alispán nem hagyják megtorlatlanul azt a sértést, a mit a megye leple alatt követett el rajtuk egy megyei hivatalnok. Ilyen körülmények közt hogyan menjen egy zsidó polgár a kapuvári szolgabirói hivatalba, mikor tudja, hogy ott ilyen „urakkal“ van dolga. Erélyes és gyors eljárást kérünk.“

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt f. hó 16-án, pénteken este fog megjelenni.

— **Közigazgatási bejárás.** Ma délelőtt ejtették meg azt a közigazgatási bejárást, a melynek kapcsán a cs. kir. szab. déli vasut társaság Sopron állomásától a brennbergi kőszéntelepre vezető iparvágányon forgó korongot készitenek. Mivelhogy sem a magy. kir. államvasutak főfelügyelősége képviseletében megjelent Uhlyarik főfelügyelő, sem az államépitészeti hivatal főnöke, Hegedüs Gyula az épitendő forgó korong ügyében kifogást nem emeltek, az épitést lova-tovább meg is fogják kezdeni. Sopron városát a tárgyalásoknál dr. Seyring városi tanácsos, dr. Lagler Alfréd, Kund Frigyes és Frank mérnök képviselték.

— **A fogyasztási adó bérbeadása.** A folyó évvel lejár a fogyasztási adók bérlete. A bérlet megujitása érdekében ma délelőtt 10 órakor a szinházi raktár festőtermében tárgyalás volt, a melyre meghivták az összes érdekelteket: a vendéglősöket, mészárosokat, henteseket, kereskedőket, czukrászokat stbiket. Az értekezlet fölötte látogatott volt.

A bérletet eddig a város tartotta és őt illetvén meg első sorban a bérlés joga, a város jelen volt képviselői kijelentették, hogy hajlandók azt továbbra is tartani az államtól kivánt 192.000 forintért. A tárgyaláson dr. Printz Ferencz helyettes polgármester elnökölt; a tanács részéről dr. Krétschy Sándor, a pénzügyigazgatóság részéről Rödiger titkár voltak jelen.

— **Sopronmegye igazoló választmánya** folyó hó 23-án, délelőtt 10 órakor ülést tart a vármegyeház nagytermében. Az ülésen mindenekelőtt egybeállitják az 1896. évre érvényes névjegyzékét a legtöbb adót fizető törvényhatósági tagoknak; egyben tárgyalják az adókimutatásokra érkezett felszólamlásokat. Ugyancsak ennek az ülésnek lesz feladata a megüresedett választott bizottsági tagok helyét betölteni.

— **Lemondás.** A soproni kerületi betegsegélyzőpénztár igazgatósági tagjai, Lenk Lajos, Schneider Márton, Wohlauf József és Müller Sándor leköszöntek tisztükről.

— **Nyilvános közös fürdő.** Ne tessék megijedni az uszodatulajdonos uraknak, mert a veszedelem még nem nőtt a fejükre, — de közeledik. Előljáróban csak kacsáknak és libáknak való közös fürdő támadt a város szép háza, az uj városháza előtt, a honnan még most se szedték el a hatalmas állványokat és még most se hordták fel azokat a hatalmas gödröket, a melyek ott tátonganak a fel áró előtt. Tegnap reggelre e mélységes gödröket szinig megtöltötte vizzel a rohamos eső és képződött bennök nyilvános városi fürdő, a melyben valaki tréfából meg is usztatott nehány — kacsát.

— **Jótékonyság.** A helybeli „Golyóklub“ idei nyári mulatságának tiszta jövedelméből 20 frtot az általános munkás-betegsegélyzőegyletnek, 10 forintot pedig azon gyermeknek juttatott, kinek szülői a juniusi kaboldi árviz alkalmával elpusztultak.

— **Szerencsétlenség a brennbergi kőszénbányában.** Tegnapelőtt, hétfőn délelőtt a brennbergi bánya „Sopron“ tárnájában három fiatal napszámos vigyázatlansága balesetet idézett elő. Ezeknek a napszámosoknak szenet kellett volna a kis bányakocsikon elszállitaniok a gépházból, de felügyelet nélkül a munka helyett pajkosságokra vetemedtek, kergetődztek, birkóztak. Könnyelmüségüknek Graszl Mátyás 16 éves ágfalvai illetőségü napszámos lett az áldozata, aki ugrándozás közben belezuhant a korláttal elkeritett 3 méter mély kazánfenékbe, ahol felette sulyos sérüléseket szenvedett. A fiatal napszámos életéhez, akin az agyrázkódás szimptómái is jelentkeznek, kevés a remény. A tényálladék felvételére Niemetz rendőrbiztos Brennbergbe utazott.

— **Hajléktalanok otthona.** Körülbelül két esztendeje, hogy bezárták és lerombolták azt a borzasztó vityillót, a mely a hajléktalanoknak szolgált volna otthonul, de a melybe megpihenni csak legkétségbeesettebb helyzetbe tért akárki hajléktalan. A lebontás után több oldalról is emlegették, hogy a humanizmus követelményeinek megfelelően kell otthont csinálni a hajléktalanoknak. Hozzá szólt ez ügyhöz a sajtó is több izben és megsürgette a rendőrség. Az épitendő otthon számára időközben kiszemeltek ugyan alkalmatos helyet a vágóhid közelében, de az épitést még nem kezdték meg . . . majd jövőre . . . mert Pató Pálként: hej ráérünk arra még. Ha pedig eljön tél (Pedig eljön! Szerk.), keressenek maguknak otthont a hajléktalanok ott, a hol találnak.

— **Elfojtott utczai verekedés.** Folyó hó 12-én délután már-már összeölelkeztek dühös haragban Stróbl Pál és Fischer Konrád németkereszturi fuvarosok, mivel emez elhalászott ez elől egy fuvart. A kenyéririgység tüzelte viaskodókat a nyomban ott termett rendőr választotta szét, de csak azért, hogy ismét szembesitse őket a rendőrségnél, a hol közös teherben kell leróniok közcsendháboritásért 5 forintot. Mind a ketten megfelebbezték az itéletet.

— **Egy megtébolyodott asszony.** Folyó hó 11-e óta nem tudják, hogy hová lett Damis szül. Krobath Borbála asszony, rába-füzesi születésü, Sopronban tartózkodó mérnök neje, a kinek sorsa annál szánandóbb, mert a szerencsétlen üldözési mániában szenved. Damisné 56 éves, de ifjabbnak látszik. Telt, kerek arcza van, a melynek barnás a szine. Haja fekete, fogai szépek. Legutolszor sötét barna gyapjuruhát viselt, fekete szalmakalapot virágokkal diszitve. Fülében gyémánt fülbevalók, ujjain gyémánt gyürük voltak. A ki Damisné hollétéről valamit tud, közölje azt a soproni rendőrséggel.

— **Bucsuk a megyében.** Brennbergben és Nagy-Czenken e hó 20-án tartják meg a bucsut.

— **Czigányjárás.** Tegnap már panaszolkodtunk a kóbor czigányok miatt és ma ujra szót kell emelnünk. A harkai domb közelében a „Brandhof-major“ mellett egész karaván czigány ütött tanyát és a legszemtelenebb módon zaklatták a major lakóit. Panaszukra tegnap délelőtt egy rendőrjárat vonult ki és elüzte Pháráó ivadékait a város határából.

— **Horváth Mari!** Sokan hallgatnak e névre; de a soproni rendőrség azt keresi közülök, a ki Német-Benesen született és a csurgói szolgabiróságnál váltott cselédkönyvet. Ez a német-benesi Horváth Mari Sopronba jött szolgálatot keresni. Oda haza gondosan belekötötte piros szegélyü kendőjébe cselédkönyvét meg egy darab illatos szappanát, hogy kéznél legyen a legszükségesebb, ha Sopronba hozza a vasut. De a kis Mari mélázó lelke annyira belemerült abba a sürü ködbe, a mely annál tömöröbben és tömöröbben ereszkedett szülőfaluja tornya fölé, mennél távolabb jutott tőle és közelebb Sopronhoz, hogy mikor itt kiszállt a déli vasut állomásán, benfeledte a kupéban a kis keszkenőt, meg a könyvet és az illatos szappant. A rendőrségnél visszaveheti.

— **A bukott leány sorsa.** A Rábaközből irják lapunknak: A . . . . i járásbiróság börtönének fiatal leány lakosa van. Története a régi, mely mindig uj marad. Hallgatott a legény hizelgő szavára és mikor viszonyának gyümölcse érni kezdett, attól mesterséges uton szabaditotta meg önmagát. A csendőrség megtudta a dolgot, és a szegény leány majd a soproni törvényszék előtt lesz kénytelen helyt állani bünéért.

— **Megvadult bika.** Rába-Pordány tenyészbikája — mint levelezőnk irja — a napokban Tarcsai I. mezőcsőszt megtámadta, s összevissza tiporta. A megvadult állat dühe elől alig birták a szerencsétlen embert megmenteni. Tarcsai sulyos sérüléseket szenvedett, jobb lába annyira össze van törve, hogy okvetlen amputálni kell. A veszedelmes bikát ki fogják irtani.

Táviratok.

Klement metropolita és Ferdinánd.

Szófia, augusztus 14. Klement metropolita mindjárt Ferdinand fejedelem visszatérte után irásban kért tőle kihallgatást. Az andienczia már megtörtént. A fejedelem egy óránál hosszabban értekezett a metropolitával, a ki később többeket vezetett a koszorut vivő küldöttségből a fejedelem elé. Ferdinánd egyenként megköszönte a küldöttség tagjainak azt a mérsékelt és tapintatos magatartást, a melyet Pétervárott tanusitottak. A metropolita ismételten hangsulyozta a fejedelem előtt, hogy meg van győződve róla, hogy az oroszországi küldetésnek szerencsés eredménye lesz és hasznára válik majd a bolgár népnek.

Nem igaz!

Szt.-Pétervár, augusztus 14. A „Journal de Saint Pétersbourg“ ismételten is kijelenti, hogy nem igaz, miszerint az orosz kormánykörökből eredt volna a Bulgáriára vonatkozó közlemény és fenntartja abbeli állitását, hogy a közlemény Bécsben iródott.

A berlini szerződés módositása.

Belgrád, augusztus 14. A „Male Novine“ varsói levelet közöl, mely állitólag igen előkelő forrásból vett értesülések alapján azt állitja, hogy Oroszország legközelebbi időben fel fogja hivni a nagyhatalmakat, hogy tartsanak ujabb európai kongresszust, mely a berlini szerződést revideálná és a lefolyt évek tapasztalatai által szükségeseknek bizonyult módositásokat eszközölné.

Mozgósitás Szerbiában.

Belgrád, augusztus 14. Holnapra nagy eseményeket várnak itt Bulgáriából. A katonaság egy része, mintegy 70,000 ember mozgósitva lett és felfegyverkezve harczra készen állanak.

Budapest, aug. 14. (Gabonatőzsde.) A buzaajánlat a mai tőzsdén is élénk volt és sokban emelte azt a vásárlási kedv, a mely élénkségben nyomon követte.

Az irányzat is szilárd volt.

A buzabehozatal 40,000 métermázsára rugott.

A kedvező kereslet folytán a buza ára nehány krajczárral emelkedett.

Kevésbbé volt kedvező a piacz hangulata az árpára, a mely 15 krral és a tengerire, a mely 5 krral kelt olcsobban.

A többi áruk változatlan árak mellett keltek.

Buza őszre	6.34—36
Buza tavaszra	6.79—81
Rozs őszre	5.39—41
Tengeri május-juniusra 1896. . .	4.56—58
Tengeri julius-augusztusra 1895 . .	5.58—60
Tengeri augusztus—szeptemberre 1895	5.58—60
Zab őszre	5.60—61
Káposzta repcze aug.—szeptemberre	9.10—20

Idő: esős!

Törvénykezés.

A soproni kir. törvényszéknek folyó évi augusztus hó 17-én tartandó nyilvános tanácsülésében előadatni fog:

5238. Hadarics Mihály és neje Márk Erzsébet szergényi lakos felpereseknek, Márk József szergényi lakos alperes elleni zálogjogtörlése iránt.

5363. Baranyai János felső-pásztori lakos felperesnek Karaffa Jánosné Horváth Teréz ugyanottani lakos alperes ellen tulajdonjog elismerése iránt folyamatba tett rendes pere.

Előadó: Kolos Jenő királyi törvényszéki biró.

6144. A lajta-ujfalui kőszénbánya igazgatósága felperesnek Schmoll Lajos és Horner Rudolf alperesek ellen 1269 frt 11 kr. tőke és járulékai iránti kereskedelmi pere.

Előadó: Uhlig Károly királyi törvényszéki biró.

Bünügyi tárgyalás.

1895. évi augusztus 16-án.

2227. Sikkasztás büntette miatt vádolt Buzeczki István borisfalvi, —

2332. Lopás büntette miatt vádolt Hacker Izsák előbb lövői, jelenleg judenburgi, —

3153. Lopás büntette miatt vádolt Kapp József és Frühwirth András sproni, —

3157. Hatóság elleni erőszak büntette és közcsend elleni kihágás miatt vádolt Simonits András párndorfi lakosok bünvádi ügyében.

Közgazdaság.

Gazdasági kiállitás Sepsi-Szentgyörgyön. A háromszékvármegyei gazdasági bizottság Sepsi-Szentgyörgyön f. évi október 27. bezárólag nov. 4-ig terjedő gazdasági kiállitást rendez. A kiállitás czélja: a vármegye mezőgazdaságát, kertészetét, állattenyésztését hűen és ugy feltüntetni, hogy a gazdaközönség ne csak okulást és tapasztalatot szerezzen, hanem produktumainak piaczot is biztositson, a gazdasági eszközökből viszonyaikhoz mérten a legczélszerűbbeket kijelölhesse s főleg a gazdabizottságot azon helyzetbe juttassa, hogy már e kiállitáson kijelölhesse: kik és minő termények kel, eszközökkel vehetnek részt az országos kiállitáson, ezért a tervezetben irányadóul vétetett az országos kiállitás programmja. A kiállitáson oly tárgyak állithatók ki, melyek a mezőgazdasághoz tartoznak, azzal kapcsolatban vannak s gazdasági termények előállitásához, kikészitéséhez szükségesek. Továbbá az alább részletezendő csoportbeosztás valamelyikébe sorolhatók. A kiállitáson mint kiállitók résztvehetnek: a megye területén lakók, de háromszéki birtokukon előállitott termékeikkel. Utánzásra méltó például ajánljuk a kiállitást Sopronvármegye Gazdasági Egyesületének.

A világ czukorkészletei a külföldi piaczokról érkező hirek szerint az utóbbi időben csökkentek; ezzel kapcsolatban a czukorárak némi emelkedést mutatnak, miáltal a czukorüzlet is kedvezőbbre változott. A külföldön általában véve az a nézet érvényesült, hogy a csökkent répaterü let s a jóval kisebb mérvü repatermelés következtében az uj 1895/96-iki czukor campagne jelentékenyen jobb lesz, mint volt az 1894/95-ki.

Kitünik különben ez a változás a folyton kevesbedő czukorkészletek és az emelkedő czukorárak nyomán is. Egyedül az osztrák és magyar, illetve a német piaczokon nagyok még a czukorkészletek; minthogy azonban a kivitel feltartóztatlanul folyik, előre láthatólag a három állam czukorkészlete szintén nagyon erősen meg fog csappanni.

Távirati értesités a tőzsdéről.

Bécs, augusztus 14.

Egységes járadék	100.95	Magyar hitelbank	488.75
Magy. arany-kor.-jár.	123.20	Länderbank	277.25
4% magyar kor.-jár.	99.90	Unionbank	350.75
Magy. földtehern.-köt	98.50	Államvasut	409.75
Anglo-bank	169.50	Délivasut-részvény	111.—
Osztr. bank-egyesület	169.50	Napoleondor	9.54
Osztrák hitelbank	399.37	Márka	59.37

A magyar rész felelős szerkesztője: **Koór József.**
Kiadó-tulajdonos: **Romwalter K. és fia.**

1896. 1896.

Reklám-Naptár!

2500 példányban lesz nyomva.

Az **„Oedenburger Zeitung—Soproni Ujság“** 1895. év karácsony napjára az **összes helybeli** és **vidéki előfizetők közt,** valamint Romwalter K. és fia czég könyv- és kőnyomdai műintézete **összes üzletfelei közt** ismét egészen ingyen osztja szét az **„Oedenburger Zeitung—Soproni Ujság“** diszesen kiállitott

Naptárát az 1896. évre.

AZ

„Oedenb. Zeitung—Soproni Ujság“ ingyen naptára

a mult évben a n. é. közönség minden rétegében szivesen fogadott vendég volt és általános tetszésben részesült. Naptárunk ezuttal is legalább 2500 példányban lesz nyomva és ugy a városokban, mint a megyékben nagy számban lesz terjesztve. Naptárunk a polgári és uraságí köröket, valamint magánzókat, gazdászokat, kereskedőket, iparüzőket, hivatalnokokat, ügyvédeket, orvosokat, tanárokat és gyárosokat stb. fogja felkeresni, miért is ezen **elsőrangu reklám-naptárban** a

hirdetések

a legbiztosabb eredményt érik el!

Az **„Oedenburger Zeitung—Soproni Ujság“** felvesz hirdetéseket és ezeket, hogy az olvasó-közönségnek figyelmét el ne kerüljék, nem közli a naptár végén összpontositva, hanem az

érdekfeszitő olvasmányok közt és a kalendáriumi részben

ugy helyezi el, hogy a szöveg minden 2—3-ik oldalán lesznek lenyomatva, miáltal az olvasónak önkénytelenül szembeötlik a hirdetés.

Ezen czélszerü beosztást tekintve, tisztelettel kérjük a n. é. hirdetőket, hogy b. megbizásaikat saját érdekükben **minél előbb** eszközöljék és hirdetési szövegeiket czimünkre beküldjék.

A hirdetések közlésének dijai: A naptár-részben, és pedig: *november* és *december* hónapokkal szemben egy oldal 30 frt, 1/2 oldal 15 frt, 1/4 oldal 10 frt, 1/8 oldal 5 frt.

Január és *február* hónapokkal szemben egy oldal 25 frt, 1/2 oldal 12 frt 50 kr., 1/4 oldal 7 frt, 1/8 oldal 3 frt 50 kr.

A többi hónapokkal szemben: egy oldal 20 frt, 1/2 oldal 10 frt, 1/4 oldal 6 frt, 1/8 oldal 3 frt.

Az olvasó szöveg közt: egy oldal 16 frt, 1/2 oldal 8 frt, 1/4 oldal 5 frt, 1/8 oldal 3 frt.

Tisztelettel

Romwalter K. és fia
könyv- és kőnyomdai műintézete,
az „Oedenburger Zeitung — Soproni Ujság“ kiadótulajdonosai.

Nyomatott Romwalter K. és Fia könyv- és kőnyomdai műintézetében.